

L. DONNER: KLINICKÁ HEMATOLOGIE. PRAHA, AVICENUM 1985. 448 s.

Po 23 letech od vydání Netouškovy „Klinické hematologie“ vychází z pera seniora našich hematologů, prof. dr. L. Donnera, DrSc., vedoucího hematologického oddělení 2. interní kliniky FVL KU v Praze, nová „Klinická hematologie“. Při současném rychlém narůstání nových poznatků v hematologii a v oborech příbuzných, především v onkologii, imunologii a obecné cytologii, je napsání podobného díla obtížným úkolem. Komplikuje ho i zbytečně rychle se měnící názvosloví, především v oblasti hemoblastóz a hemoblastomů a samozřejmě i dlouhé výrobní lhůty v typografických závodech.

Autor tato úskalí velmi zdařile překonal a kniha zůstává přehledná a instruktivní. Odráží se tu značná pedagogická zkušenost prof. Donnera. V úvodu vysvětluje podmínky vzniku knihy, takže čtenář oželí barevné přílohy, ocení poměrně dobrou reprodukci většiny černobílých obrázků, kterých není mnoho, stejně jako grafů a tabulek, ale jsou dobře vybrány. Je zajímavé, že to nesnižuje „čtivost“ knihy. Zvolené typy písma a celá grafická úprava knihy vytváří mimořádně dobrou přehlednost textu. Členění knihy je obvyklé (lze přivítat, že obsah je již na začátku knihy) a zahrnuje všechny klinicky důležité úseky hematologie. Nechybí ani v praxi důležité reaktivní změny v krevním obrazu, získané a průvodní poruchy hemostázy a krátká, ale velmi potřebná pasáž „Co říci nemocnému s hemoblastózou o podstatě jeho choroby“ (s. 221–2). V obecné části jsou velmi jasně shrnuty současně názory na krvetvorbu. Je zcela vynechána laboratorní hematologická metodika. S tím lze souhlasit — omezení rozsahu knihy neumožňuje jít do podrobností a pro běžnou orientaci je dost běžných laboratorních učebnic. Snad mohlo být připojeno několik tabulek normálních hodnot, ev. jednoduchých, diferenciálně diagnostických schémat. Je však třeba přiznat, že pozorný čtenář to vše v textu nalezne. Výklad jednotlivých chorob je koncise, bere v úvahu nové poznat-

ky a názory v patogenezi i léčbě — pochopitelně do roku 1983, např. nový čs. preparát na bázi ferrosulfátu Ferronat retard již nemohl být uveden.

Rozsah výkladu hematologických chorob je vyvážený. Více místa je věnováno chorobám častějším a tedy prakticky důležitějším, event. výkladu novějších poznatků důležitých pro pochopení některých moderních diagnostických a diferenciálních postupů (membránové značky bílých krvinek).

Knihy má 518 citací časopiseckých (do roku 1983) a 19 novějších monografických (z let 1977–1983). Rejstřík je poměrně stručný, ovšem vyjdeme-li z určení knihy — podle slov autora „především obecným internistům“, čtenář se bude orientovat spolehlivě podle obsahu, který představuje heslový přehled celé běžné hematologie.

Je škoda, že v knize je řada drobných tiskových chyb a opomenutí, z nichž část je opravena v příbalovém lístku. Bohužel v poslední době se s nedůslednými korekturami setkáváme dost často.

Závěrem lze shrnout: Donnerova kniha vyplňuje mezeru původní české literatury v oboru hematologie. Značné vědecké a pedagogické zkušenosti autora umožnily, že máme knihu, shrnující prakticky současné znalosti v oboru skutečně stručným, výstižným způsobem, s dobrou vyvážeností jednotlivých kapitol. Není třeba zdůrazňovat, jaký význam má hematologie pro mírovou i válečnou medicínu. Vojenští lékaři, i když samozřejmě především internisté a lékaři všeobecného zaměření, zde mají možnost rychle získat přehled současného stavu tohoto oboru a zdokonalit svou diagnostickou práci i racionalitu léčby. Jen při stereotypní léčbě anémii se zbytečně ztrácí mnoho prostředků, nemálo nedostatků je při kontrole antikoagulační léčby. Knihu lze jednoznačně doporučit.

Plk. doc. MUDr. Evžen Skala, CSc.